

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnštvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. pettivrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredni nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 4 strani.

Kulturne horbe.

Umetno razburjenje, ki so ga zagnali judje in njihovi liberalni hlapi in gojenci po vseh časnikih, se ne poleže. Najprej so zastokali vsled Luegerjevega govora dunajski judje, nato je zastokalo vse liberalno časopisje, in zanimivo je videti, kako so tudi naši slovanski listi in politiki odvisni od centralne judovske komande. »Rdeči Prapor« in Mandičev »Balkan«, »Narod« in »Slovenija« — vsi čisto natančno pojejo isto judovsko-liberalno pesem proti od dr. Luegerja grozečemu »poklerikaljenju« visokega šolstva.

Mi se ne čudimo, kajti lansko leto o tem času so še gospodje à la Hock, Kuranda in Masaryk sanjali, da bodo začeli v Avstriji gospodariti po francoskem načinu in »Svobodna šola« je že videla bajonete, s katerimi bo krščanske šole praznila in uvajala svojo svobodo. Zdaj pa je prišlo naenkrat drugače, in krščanska stranka se nikakor ne pripravlja, da bi prepustila bojno polje nasprotnikom, ampak pogumno kaže na grdo rano, ki jo kažejo naša vseučilišča, ter zahteva, da se tudi tukaj umakne starodavni sovražnik krščanskega ljudstva.

Dunajski judovsko-liberalni profesorji, ki so že nastopili z javnim pismom proti dr. Luegerju, so včeraj v slavnostni dvorani dunajskega vseučilišča imeli svoj protestni shod. Na tem shodu so pa gospodje pokazali, da jim manjka temeljnih logičnih načel, in da ne bodo prepričali onega, ki ni že itak zaslepljen od liberalnih strankarskih načel.

Prvi govornik, profesor Meyer-Lübke, je govoril, da morajo biti vseučilišča vzvišena nad vsako vero in stranko. Drugi govornik, znani prof. Jodl, je pa govoril ravno nasprotno in je proglašal vseučiliške profesorje kot poklicane zastopnike liberalizma proti krščanskim socialcem. Jodl je rabil stare liberalne fraze o rimski kuriji, o sovraštvu proti izobrazbi, o klerikalizmu itd. Proslavljal je učnega ministra dr. Marcheta izrecno kot pristaša liberalne stranke in izjavljal, da morajo vseučilišča obdržati svojo popolno svobodo. Protestiral je proti vsaki avtoriteti, ki bi omejevala svobodo znanosti, ter je proglašil vseučiliške profesorje — seveda liberalne — kot najvišjo avtoriteto, kot »varhe najvišjih duševnih dober« in kot »poklicane nosivce kulture«. Kot tak je proslavljaj nemško napredno stranko kot edino stranko, ki more braniti »svobodno znanost«. Nato so sklenili navzoči profesorji resolucijo proti zahtevam katoliškega shoda.

Jodl je znan kot gostobeseden čvekač; katerega modroslovno naziranje je tak sam-

melsurium, da mora biti mož nujno pristaš one svobodne misli, ki je svobodna od vsake logike in doslednosti. Da tak zmedenec govori v imenu dunajskega vseučilišča, je žalostno znamenje za razmere, ki tam vladajo. Vseučiliški profesorji protestirajo torej proti vsaki verski avtoriteti in proglašajo sebe za najvišjo avtoriteto. A kateri izmed njih naj nam bo avtoriteta, saj dva v modroslovnih vprašanjih enako ne učita! Glede temeljnih vprašanj človeštva vlada na vseučiliških stolicah popolna anarhija, vsak uči drugače, in večina profesorjev si niti svojega lastnega mnenja ne upa povedati, ampak samo citira čisto protislovne nauke raznih filozofov brez vsake kritike. Preko mnogih katederskih korijev na avstrijskih vseučiliščih je že davna šla znanost svojo pot, ne da bi se onj tega zavedli, in ko je svet šel naprej, životarijo oni še dalje kot žalostni ostanki liberalne dobe. Hvala lepa za take avtoritete!

Profesorji protestirajo, da se napadajo »nosivci znanosti«, češ, v učenjakih se napada znanost sama. Isti liberalni gospodje so pa bili vedno zadovoljni, ako se je napadala cerkev, češ, da če se napada cerkev, se ne napada vera.

Isti gospodje profesorji pa niso niti poučeni o tem, kaj je dr. Lueger v resnici govoril. Ali so pa morda nalašč molčali na dr. Luegerjevo očitano, da je škandal, ako je izmed 8 profesorjev 7 judov in ako se pobijajo katoliško misleči dijaki. Na to so molčali judovski liberalci in njihovi krščanski služabniki.

Pa vsi niso pod judovskim jarmom. Taka izjava je dvorni svetnik prof. J. M. Pernter, ravnatelj c. kr. centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko. Ta je proti svojim kolegom objavil odkrito pismo, v katerem pove, zakaj ni prišel na zborovanje in kaj bi bil povedal, če bi bil prišel. Zato pove javno po časopisju.

Dvorni svetnik Pernter, eden prvih učenjakov naše monarhije, se poteguje za enakopravnost vseh dijakov, tudi katoliških, in protestira proti politično fanatiziranim teoretičnim skupinam med dijaštvom, ki si prisvajajo pravico za najsurovejša nasilstva.

S sklepom proti umešavanju učni organizaciji tujih oblasti v visoke šole hočejo narediti iz univerz državo v državi, zato da bi sedaj na njih gospodujejo liberalne večine mogle izključevati od učenja vsakega katoliškega profesorja.

Čemu pa protestirajo liberalci proti umešavanju politične stranke v vseučiliška vprašanja? vprašuje dvorni svetnik Pernter. Saj je pravo liberalno načelo, da je šola »politikum«, in žalibog so se ravno za šole vedno najbolj bojevale politične stranke. Vedno je bila najvažnejša točka v liberalnem progra-

mu, polastiti se vsega šolstva, in če so danes vseučilišča domena liberalizma, je to ravno posledica dejstva, da se je liberalna politična stranka polastila vseučilišč. Da bi se kaka politična stranka odrekla vplivu na vseučilišča, je utopija. Torej liberalci niso čisto nič upravičeni kaj protestirati.

Mi pa slovenske liberalce vprašamo, čemu se oni vlečejo za judovsko-nemško-liberalne klike na vseučiliščih?

Cenejši sladkor.

Dunaj, 24. nov.

V pogodbenem odseku je dozorelo vprašanje. Avstrijska vlada je že davno obljubila, da zniža davek od sladkorja. Toda v finančnem ministertvu so moške, ki stiskajo mošnje, kakor najhujši skopuhi, in pritiskajo davčni vijak, kakor turški paše ali kitajski mandarinini. Člen 13. avstro-ogrške pogodbe pa govori o indirektnih davkih, ki so doslej na Ogrskem in v Avstriji urejevali po enakih načelih. Nova pogodba pa v toliko izpremeni ta enaka načela, da sme vsaka država zvišati ali znižati indirektno davke, ne da bi morala isto storiti tudi druga. To je važna določba v novi pogodbi z ozirom na davčni načrt, ki se bode moral l. 1909 izvršiti z novim zakonom o direktni osebni dohodarini.

Torej v pogodbenem odseku so zahtevali poslanci raznih strank, da se mora znižati davek od sladkorja. V tem vprašanju so edine vse stranke, kajti nikjer na svetu ni davek od sladkorja tako visok, kakor v Avstriji. Na Angleškem n. pr. iznaša davek od meterskega stota sladkorja 9 K 68 v, na Nemškem 16 K 45 v, v Zedinjenih državah 20 K 69 v, na Francoskem 25 K, na Ruskem 27 K, v Avstriji pa 38 K. Za leto 1908 proračunava vlada davek od sladkorja 130 milijonov kron.

Pribiti pa moram, kar naj bi si zapomnili tudi gotovi pamfletisti, da je Badenijeva vlada brez državnega zbora z znanim § 14 l. 1897 zvišala davek od sladkorja za 4, torej na 26 K, in vlada Thun-Kaizl z naredbo z dne 17. julija 1899 št. 130 pa za celih 12, torej na 38 kron. Pri nas doma pa so ob vsakih volitvah zadnjih osem let kričale liberalne kavke, da so »klerikalci« podražili sladkor, petrolej, sol itd.

Finančna uprava, ki je za l. 1906 izkazala 146 milijonov prebitka, pa se upira poslancem, češ, da bode treba deželam odkazati več državnih dohodkov, zvišati plače poštinskih uslužbencem ter znižati poštne in telefonske pristojbine. To je vse res, a vnavzlic temu bode morala vlada znižati nečuvno visok sladkorni davek. Za bodoče leto se računa, da se bode doma porabilo sladkorja 3-42 mi-

lijonov meterskih stotov. Ko bi se torej sladkorni davek znižal le za eno krono od met. stota, izgubila bi država okroglo 3-5 milijona kron na leto. Ako se zniža davek za osem kron, izgubi država 28 milijonov na leto. Nekateri poslanci pa zahtevajo, naj se davek zniža kar za 16 kron, od 38 na 22, kakor je bil do leta 1897. To pa bi izneslo 56 milijonov, ki bi jih finančna uprava morala pokriti z drugimi dohodki. Mi ne smemo upati, da bodo prihodnja leta tudi tako bogata in rodovitna, kakor l. 1906.

Vlada se je odločno uprla zahtevi, da bi se davek od sladkorja znižal kar za 16 kron. Pač pa je vlada pripravljena znižati sladkorni davek za osem kron, in sicer s 1. septembrom 1908. Opravičeno je pa upanje, da se z znižanjem davka pomnoži konsum sladkorja, kakor se je to zgodilo v Nemčiji in Franciji. Ako se to zgodi, more finančna uprava v kratkem času zopet nekoliko znižati sladkorni davek.

Ta ljudska zahteva je narodnogospodarskega, socialnega, pa tudi političnega pomena. Kdor se še upira pogodbi z Ogri, morda se ž njo sprijazni, ako se prepriča, da je nova pogodba omogočila znižanje sladkornega davka.

Zivila so povsod jako draga. Sladkor pa smemo z vso pravico prištevati živilom. Torej ustreže vlada splošni ljudski zahtevi, ako brez vsake občutne škode za fiskus zniža ta davek, ki pride v korist izključno le konsumentom. Vlada pa je dolžna to storiti zato, ker si vsled bruseliske pogodbe prihrani na leto 13 milijonov, katere je izdajala sladkornim baronom v obliki premij.

Znižanje sladkornega davka pa posredno pospešuje sladkorno industrijo, ki že sedaj preživlja nad 20.000 delavcev, in pa poljedelstvo, kateremu sladkorna pesa donaja lepe dobičke. Vlada torej ne more imeti nobenih finančnih pomislekov in drugih izgovorov. Do, ut des! Parlament vladi dovoli pogodbo s pogojem, da vlada zniža sladkorni davek.

„S. L. S.“ na Goriškem za delavstvo.

K tozadevnemu poročilu o shodu zapu-nikov »S. L. S.« v Gorici dne 25. t. m. naj navedemo doslovno resolucijo, ki je bila soglasno sklenjena z ozirom na nečuvne dogodke v Nabrežini in v Tržiču.

Resolucija se glasi:

I. Zbor zapu-nikov »S. L. S.« na Goriškem se čuti solidarnega z delavci v nabrežinskih kamenolomih. — Delavci so sedaj odpušteni, brez dela, ter izpostavljeni najhujšemu pomanjkanju. Zbor zapu-nikov se obrača po svojih poslancih na vlado, da takoj priskoči brez-

Třebiz je že v tedanji dobi imel to raztezo, kakor dandanes. Že takrat je stala na vzhodu vasi bela kapelica s podobo sv. Trojice in krog nje štiri velike lipe, izmed katerih so jedno šele pred nedavnim posekali. Cerkev še tedaj ni bilo; sezidali so jo šele v minulem stoletju. Tisti dom, katerega pročelje je obrnjeno proti kapelici in v spomladi se vedno odeja v bujno zelenje vinske trte, je stal že takrat ob koncu ribnika. Še dandanes je na dobrem glasu, še dozdej si je ohranil daleč naokrog veljavo, ki jo je imel že davno radi velikega bogastva svojega. Seveda se tedaj po svoji stavbi še ni razločeval toliko od ostalih posestev, krila ga je še slamnata streha, kakor vse druge.

Zvečer je izginila ta mrtva tihota, ki je vladala popoldan po vasi. Zdelo se je, da niti žive duše ni več v vasi. Ko pa je bilo zašlo solnce, je dobilo to tiho selo vse drugo lice; oživel je po vseh domovih in hišah, ki se kakor nepretrgana mreža vijejo skoro v kolo, posebno živo je postalo v zgoraj omenjenem posestvu, na tem velikem dvoru je bilo posebno glasno. Smeh, veselo petje se je glasilo, in posli so se zabavali med seboj na različni način. Saj so se vrnili s polja, nadelali so se dosti celi popoldan in zakaj bi zdaj ne smeli popustiti vajeji svoji sveži, mladeniški krvi! Tudi gospodar se je že vrnil in ko je še marsikaj na dvoru popravil, je stopil v hišo. Tukaj je bilo tiho kakor v grobu. Samo tam ob oknu, ki je obrnjeno proti vasi, je slonela mlada devojka; ni zapazila prihoda očetovega. Njene modre sanjeve oči so neprestano zrlje tja za kapelico čez te nizke, slamnate hiše,

LISZEK.

Črni vitez,

(Zgodovinska povest, Češki spisal V. Beneš Třebizský. Preložil Danimír.)

In vendar je bil on vedno še vitez križa, ni smel popustiti svoji strasti, saj je obljubljal in prisegel nekoč večno čistost. Bil je vitez, zato ni smel s krivo prisego oskruniti znak svojih slavnih očetov Žirotnincev. Johanitje bi ga vrgli iz svoje sredine, križ bi mu strgali s prs in na veke bi bilo prekleto njegovo ime.

»Odprite vrata«, je velel gradnik oprodam, počivajočim v mehki travi na dvoru, »gospod že gre«. Takoj sta se dvignila dva izmed njih ter odstranila težki, železni zapah. Jedva so se odprla velika dobova vrata, je skočil Habert s svojega bistrega vranca ter naglo korakal k oni zgradbi pod belim stolpom, hitro je odprl težke, z železom obite duri in že je stal v prostrani, dolgi dvorani viteški. Bila je to zares starogotška stavba. Visoka, ozka okna so le skopo puščala žarke solnčne na osivele stene, po katerih je bilo kroginkrog razobešeno staro orožje in stari rodbinski znaki posameznih članov reda Johanitskega. Tam v pročelju med okni proti zapadu je visel križ, umetno delo rezbarsko, nad vhodom pa je bil postavljen veliki, mojstrsko izdelani znak reda johanitskega srebrni, osmerokrajni križ v rdečem polju z

krono vojvodsko, okoli katere je bil povešen rožni venec.

Habert je hodil po dvorani gor in dol, hipoma se je zagledal skozi okno tje v veliki, beli dom, katerega pročelje je bilo vse obrastlo z vinsko trto, in zopet so zablodile njegove oči daleč nekam na zapad k onim višinam, na kojih se je razprostirala dolga vas z visoko cerkvijo, a vedno se je zopet obrnil v stran z obupom na obrazu.

Bil je danes na pogrebu svojega očeta; toda ni se vrnil več na Žirotnin, ampak naravnost s Tinc, kjer so pokopali njegovega očeta, jo je mahnil zopet proti Třebizu, v spremstvu edinega sluge.

V neprestanem diru je jezdil po cesti, na nikogar se ni oziral, in ljudje, ki so ga srečavali, so z začudenjem pogledovali za tem »črnim vitezom«.

Toda njo, to devo, ki je bila ravna podoba Elmiere, je moral uzreti in videti njeno zardelo lice; tudi ona ga je spremljala celi čas s svojimi očmi, dokler ni izginil za grajskimi vrati. Davno je poznal že to dekle, še predno je nosil beli križ; saj se je ustavljal edino njej na ljubo v Třebizu, kadar je jezdil na trdnjavo k Johanitom. Toda ona je bila tedaj še mlada deklica. Začela se je še le razvijati v krasno cvetlico; sedaj pa se ni mogel več brigati zanjo, ni smel, četudi je vsled tega divjala strašna burja v njegovih prsiah.

»Elmira — Ljudmila«, je zaklical v razburjenosti. Prsa njegova so dihala težko, tako težko, kakor bi se mu hotelo zlomiti oprsje pod navalom teh nesrečnih čuvstev. Tukaj

ga nikdo ni poslušal, mogel si je olajšati srčno bol.

»Oče moj, ti si hotel le najboljšo«, tako je tožil Habert, »da si branil nekoč svojemu sinu, odreči se na veke svetu, kajti težko je kljubovati njegovim silnim napadom. Ti si poznal vročo kri Žirotnincev, ki ne pozna mej, kakor se razburi. Saj sem to skušil tudi sam. Danes smo položili tebe v hladno zemljo, toda kmalu položijo tja tudi Haberta, tvojega ljubljena, vem to, vem, kajti težek, pretežek je križ, ki ga moram nositi. Toda čast in slavo Žirotnincev ne oskrinim nikoli. Da bi mogel sedaj stati tam kje pred Akonom, v najgostejšem dežju saracenskih strel, tam bi mi morebiti na veke olehčalo, tam bi potihnil divji boj, ki razsaja v mojih prsiah.

Na dvoru so si pripovedovali sluge o čudnem obnašanju Habertovem. Le oni starček, ki ga je vedno in vsepovsodi spremljal, kadar je kam jezdil, si je udaril z roko po čelu, kakor bi mu nenadoma nekaj zasvetilo v glavi: »A, že vem, zakaj je v takem diru jezdil okoli njihovega domovja.« je govoril tiho sam zase. »Uboga Ljudmila! Kako je zardela, ko je dirjal mimo nje! Da bi vsaj pustila te meglene nade! Ko bi mi ne bilo žal mojega gospoda, hotel bi ji nekaj povedati, česar ne ve, gotovo bi jo ozdravil. Toda sam vrag to ve, Bog mi grehe odpusti, da sem tako boječ. Kako bi ji vendar mogel to povedati, moral bi lagati; vem, da jo ima rad kakor svoje lastno oko, kakor ono Saracenko, da, še več, mnogo več. Veruj mi, dekle, ne bode dober konec to, niti s teboj, niti z njim. Sam Bog vaju varuj!«

posebnim delavcem na pomoč z denarno podporo, dokler nimajo v domovini primerne zaslužke.

2. Zbor zaupnikov nalaga svojim poslanecem sveto dolžnost, naj se varuje domače delavstvo pred invazijo tujcev, ki domačemu delavstvu jemljejo in izpodkopljuje kruha. V dosegu te naloge je potrebno, da se uvede visok delavski davek za vse delavce iz tujine.

3. V Tržiču dela vlada nov arzenal na stroške avstrijskih državljanov. Pri tem toli patriotičnem delu so uposljeni v veliki večini sami Italijani iz Italije. Slovencev ali avstrijskih Lahov sploh ne sprejemajo. Zbor zaupnikov zahteva po svojih poslancih od vlade, naj ista takoj potrebno ukrene, da dobe zaslužka v arzenalu in prvi vrsti domačini in šele potem tujci.

Te resolucije so bile sprejete soglasno ob velikem odobravanju. O stvari se bo še mnogo govorilo z ozirom na to, ker je dogodek z nabrežinskimi delavci nov. Šele v soboto opoldne so bili odpušteni delavci po številu do 1000 delavcev, ki imajo po večini svoje družine. Položaj delavstva je brezupen. Doma ni zaslužka in prisiljeni so, seliti se od doma. Mnogo jih je že propadalo svoje imetje in gredo v Ameriko, ker doma ni kruha za nje. Pri delih v arzenalu v Tržiču jih ne sprejmo; liberalni mogočnjaki v Nabrežini jih nečejo. — Položaj, v katerem se sedaj nahajajo ti ubogi reveži, nosi na vesti rdeča soc. demokracija in surovi liberalizem. O tem bomo še pisali. Dolžnost naša je, da pomagamo, kar se doseči da. Poslanci »S. L. S.« na Goriškem imajo stvar v roki in upati je, da bo vsaj nekaj mogoče doseči za delavstvo, ki je postalo žrtev kapitalizma in brezštevilnih hujskačev. »S. L. S.« je na delu.

GOVOR MINISTRA GESSMANA.

V nedeljo je imel Gessman zopet shod, na katerem je izjavil, da se je krščanska soc. stranka zato odločila poslati svoje člane v ministrstvo, ker zahtevajo državne koristi, da se nagodba z Ogrsko na vsak način sprejme. Več se v nagodbi sedaj ni dalo doseči in zato to vprašanje še ni definitivno rešeno, ampak samo odloženo za 10 let. Neobhodno je potrebno za delovanje državnega zbora in vlade, kakor tudi za rešitev socialnih problemov, da se oblažijo narodnostna nasprotna.

KONFERENCA VSEUČILIŠKIH REKTORJEV.

Dunaj, 25. nov. V sredo bo konferenca vseh rektorjev avstrijskih vseučilišč. Posvetovali se bodo o vseh napetih visokošolskih zadevah.

PROTIAVSTRIJSKA DEMONSTRACIJA.

Četrtek popoldne je v Vidmu svirala godba na trgu Vittorio Emanuele v proslavo rojstnega dne laške kraljice vdove Margherite. Med godbo se je na bližnjem trgu Mercato vecchio zbralo pod vodstvom členov iredentovskega društva »Trento-Trieste« vse polno videmskih meščanov in dijakov. Razvili so črno-zolto zastavo, jo vrgli na tla, teptali jo in opljuvali in jo potem sežgali z urnebesnim kričanjem »abasso l' Austria! M... per l'...! Viva la Venezia Giulia irredenta!« itd. Vlado in organov ni bilo nobenega blizu, pač pa so iz oken ploskali demonstrantom in odobraval njih početja. Po sežganju črno-rumenega kosa bombaževine zahtevali so demonstranti naj jim godba svira italijansko kraljevo koračnico, kar se jim je storilo. Demonstracija je bila vprizorjena povodom dogodkov na dunajskem in graškem vseučilišču.

PORTUGALSKA PRED REVOLUCIJO.

London, 25. nov. Kakor poročajo iz Madrida, grozi na Portugalskem meščanska vojska. Kralj in ministrski predsednik računajo lahko le še na maloštevilne frankoriste. Vse druge stranke, posebno bivši monarhisti, konservativci in disidenti so sklenili prikloniti se republikancem. Izmed vojaštva so ostali zvesti le še tisti bataljoni, kateri sedaj varujejo kraljevo palačo, vsi drugi in tudi mornarica, čakajo le še znamenja in se bodo uprli. Kraljevi odlok od sobote vstanavlja nov tribunal za politične zločince. Ta obstoji iz enega sodnika in dveh prisednikov. V zadnjih dnevih so ustavili izdajo desetih časopisov.

Berolin, 25. novembra. Telegrami iz Madrida opisujejo položaj v Portugalski kot jako resen. Rezervisti so se upoklicali. Časopisi se še vedno suspendirajo. Danes bo neki španski senator interpeliral vlado glede položaja na Portugalskem in zahteval, da ostane Španija nevtralna, naj se zgodi v Portugalski, kar hoče.

ZAROTA PROTI ČRNOGORSKEMU KNEZU.

Belgrad, 25. nov. Na zahtevo črnogorske vlade in srbskega ministra za zunanje zadeve je bil aretovan visokošolec Bozović. Na Cetinju zaprti Rajković je namreč izjavil, da mu je pri njem najdenih 17 bomb dal Bozović.

ORGANIZACIJA KATOLIČANOV V ITALIJI.

Prva številka velikega katoliškega časopisa v Milanu »L'Unione« bo izšla dne 8. decembra t. l. Milanski nadškof priporoča vernikom kar najtopleje, da naj moralno in gmotno podpirajo ta list. Nadškof je izjavil, da je on na posebno željo sv. očeta poizkušal zediniti milanske katoličane in to se mu je, kakor sedaj vidi, tudi posrečilo.

ZOPET RUMUNSKI UREDNIK OBSOJEN.

Iz Budimpešte poročajo, da je bil pred porotno sodnijo obsojen uradnik rumunskega

lista »Lupta«, Bazilij Macrea, radi »hujskanja proti ogrskemu narodu«, na šest mesecev ječe in na 1200 K denarne kazni.

ZALOGA RUSKIH REVOLUCIONARJEV V BEROLINU.

Berolin, 25. nov. V hiši socialističnega občinskega odbornika Kersena je našla policija veliko zalogo orožja in tiskovin za ruske teroriste, kakor tudi 3000 samokresov in nešteto eksplozivnih patron. Nadalje so našli električni motor za izdelovanje takih vžigalnih vrvic, s katerimi je mogoče iz daljave razstreliti poslopja in železnične tire in mnogo grozovitih dum-dum bomb.

DINAMIT V KONSERVATORIJU.

Peterburg, 25. novembra. Velike dinamitne mase so našli v soboto zvečer v tesno napolnjeni dvorani konservatorija ob času neke simfonične skušnje, ki jo je vodil Oskar Friess. Storilec, ki je uradnik konservatorija, je pobegnil.

VSEUČILIŠČE ZAPRTO.

Odesa, 25. nov. Ker so dijaki poskušali predavanja preprečiti, je rektor vseučilišča začasno zaprl.

ROPARSKI NAPAD NA SAMOSTAN.

Oskow, 25. nov. Dvanajst mož močna roparska četa je napadla samostan Kryptesk. Pri tem je bilo šest oseb ubitih, dve ranjeni; trije roparji so bili vjeti, eden je bil pa od bombe, katero je pri sebi nosil, raztrgan.

BEROLINSKA NRAVNOST.

Vladni krogi se trudijo, da bi Maksa Hardena predstavili kot nepomenljivega blebatača, a »Köln. Volkszeitung« objavlja zanimive podatke, da je bil Harden zaupnik Bismarckov, s katerim je bivši kancelar jako zapupno občeval, tako da je vedel za vse tajnosti berolinske kamarile. Listi zahtevajo, da se stvar ne potlači, ampak da državno pravdnitvo brezobzirno nastopa.

Proti bivšemu poveljniku polka »garde du corps«, grofu Hohenau, se je na povelje cesarjevo začela preiskava zaradi nenravnosti. Da je poveljnik istega polka general Kassel moral prositi za umirovljenje, se potrjuje.

CENTRUM.

Pri občinskih volitvah v Aachenu so zmagali kandidati katoliškega centra z 2140 do 2190 glasovi. Socialni demokratje so prišli le na 130 glasov, liberalci se niso niti prikazali, ker so zadnjič pogoreli s 142 glasovi. Tudi v drugih mestih zapadne Nemčije se je pri občinskih volitvah centrum dobro obdržal.

MAROŠKI NEMIRI.

Tanger, 24. novembra. Neka brzozavka poroča, da so šeriške čete brez vsakega najmanjšega boja dosepele v Mazagan in so bile od Muley Hafidovih uradnikov navdušeno sprejete. Slišali so se klici: »Bog daj zmago Abdul Asizu!« Tudi prebivalstvo je zadovoljno s povratkom v stari red ter se ni upiralo.

ROOSEVELT ZOPET PREDSEDNIK?

Hamburg, 25. novembra. »Hamburger Zeitung« poroča iz New Yorka, da je vest, da se je Roosevelt odpovedal zopetni izvolitvi predsednikom neresnična. Roosevelt je izjavil na nekem shodu bivših filipinskih vojakov, ki je bil 20. t. m., da se sam ne bo poganjal še za nadaljnje predsedstvo, pač pa morebiti glede na sedanjo gospodarsko krizo na ljudsko zahtevanje, prevzame še enkrat predsedništvo.

ŠTRAJK ŽELEZNIČARJEV V INDIJI.

Kalkuta, 25. nov. Sprevodniki železniške proge Bengalen-Nagpur so danes zopet začeli opravljati službo. Tudi štrajkujoči v Asansai so sklenili iti zopet na delo.

Nemiri na Kitajskem.

Sangaj, 25. nov. Nemiri v provinciji Tsche-Kiang se vedno bolj razširjajo, posebno se v tem odlikuje okraj Sansingju. Čete, katere so bile poslano, da vdušijo nemire, so bile premagane. To gibanje, katero ima protidnastični značaj, so povzročili dijaki, ki so se vrnili iz Japonske.

Dnevne novice.

Državne podpore vsled uim. Z Dunaja se nam piše: Letos so toča, suša, črv, povodenj in druge uime na Kranjskem napravile kmečkim posestnikom mnogo stotisočev škode. V raznih krajih je vsled suše in črva tudi veliko pomanjkanje živinske krme. Županstva in zasebniki so se obračali na svoje poslance s prošnjami, naj jim izposlušajo izdatne podpore. Kranjski poslanci smo v juniju, juliju, oktobru in novembru v zbornici vložili skupaj 36 nujnih predlogov, naj vlada na podlagi poročil dovoli revnim kmečkim posestnikom, oziroma občinam izdatne podpore. Pripominim, da je državni zbor za tekoče leto 1907 v ta namen dovolil tri milijone kron. Od tega kredita je vlada izplačala že okroglo dva milijona kron. In čujte! Od teh dveh milijonov kron je dežela Kranjska dobila le nekaj tisočakov, in sicer večinoma še vsled uim lanskega leta; edino podobčina Račina je vsled letošnje toče dobila 3500 kron. V sežanskem okraju na Goriškem ob kranjski meji je toča potokla dne 15. julija, torej isti dan, ko v sedni Vremski dolini na Kranjskem. Sežanci so že davno dobili 10.000 kron podpore in tudi seno se jim je že razdelilo vsled pomanjkanja krme, **očim kranjska vlada še odpustila ni svojega poročila na Dunaj.** Včeraj sem bil opetovano v ministrstvu, kjer pa ni ne duha ne sluha o kakem poročilu. Imajo

pač v rokah naše nujne predloge, toda podpore morejo določiti in nakazati le na podlagi poročil in predlogov, ki jih sestavi deželna vlada. In naravnost škandal je, da je ravno kranjska deželna vlada v tem oziru najpočasnejša. In ne samo to! Kranjska vlada tudi dosledno od osrednje vlade zahteva razmerno najmanj podpor. Drži se namreč načela, da le skrajna beda opravičuje državno podporo. To je povsem subjektivno stališče, ki ga druge deželne vlade ne poznajo. Lačnemu daruj kos kruha, dokler je še živ in ni še umrl lakote. Zadolženemu kmetu pa pomagaj v bedi, ko mu ni še zapel boben pred hišo ali pa zažvižgal vlak v tujino. Poslanci brusijo pete od urada do urada, toda v mnogih pisarnah so gospodje, ki nimajo ne časa, ne smisla za ljudsko bedo, ki leto in dan gospodinji pod kmečkimi krovci. Toliko sem hotel in moral javno odgovoriti na razna vprašanja. Govorili pa bomo glasneje ob drugi priliki in dokazali, da nismo in nočemo biti nikomur slinasti mameluki. — Poslanec Žitnik.

Milostni čin vladarjev. — Amnestija za vojaške nabornike, ki so se odtegnili naborom in one, ki so zamudili vojaške dolžnosti. Dunaj, 26. novembra. »Naredbeni list za armado« razglša danes Najvišje pomiloščenje povodom 60-letnega jubileja cesarjevega in sicer amnestija za vse one, ki so se odtegnili vojaškim naborom ali pa zamudili vojaške dolžnosti. Najvišji odlok je datiran dne 26. novembra 1907 in se glasi: 1. Vsem onim vojakom armade in vojne mornarice, ki se nahajajo v zaporu zaradi tega, ker se niso odzvali poklicu v vojno službo ali ker so se ji odtegnili z dezertirjo, opusti se dne 2. decembra 1907 vsaka nadaljna, oziroma ostala kazen. 2. Vsem pripadnikom armade in vojne mornarice, ki so v preiskavi zaradi omenjene krivde, ki so jo zakrivali pred 2. decembrom 1907, dalje oni, katere se kazenski zasleduje, oziroma ki šele pričakujejo kazenskega postopanja ali pa tudi disciplinarne kazni, opusti se vsako nadaljno postopanje in vse kazni, in sicer onim, ki še niso v preiskavi pod tem pogojem, da se v teku dobe od 2. decembra 1907 do 1. decembra 1909 javijo osebno (prostovoljno) katerikoli bodisi politični ali pa vojaški oblasti avstrijske države. 3. Vsem onim pripadnikom armade in vojne mornarice, ki morajo radi hudodelstva dezercije na podlagi sodnega izreka vsled podaljšanja aktivne službe služiti čez postavno službeno dobo, odpusti se obveznost podaljšanja službe z 2. decembrom 1907, in sicer onim ki že služijo in pa onim, ki imajo šele pričakovati kazni. 4. Opuštev preiskave in kazni pa se ne nanaša na one, ki so zakrivali hudodelstvo ali prestopke po § 6. z dne 28. junija 1890., oziroma zak. člena XXI. iz leta 1890., in pa prestopke po § 4. zakona za Bosno in Hercegovino. 5. Vsi ki so bili v onem času, ko prošjo za amnestijo, kot beguni razglašeni, torej pri svojih oddelkih črtani — izgube svoje šarže, ki so jih imeli ob času dejanske službe. 6. Vsem, ki bodo deležni amnestije v smislu točke 1. in 2. vsteje se ona doba med tem časom, ko so se v evidenci vodili kot beguni. — v službeno dobo. — Zamujeno vojaško aktivno službo in osetedensko službo morajo pa nadomestiti v teku splošne službene dobe. — Zamujenih orožjih vaj ni treba nadomestiti. 7. Če pridejo v stik z delikti, ki pridejo v poštev pri amnestiji, še druga kaznjiva dejanja, — ne izključuje to kaznivih oseb od amnestije, če se obsodba še ni izvršila. — Vendar pa ostanejo odgovorni za druga kaznjiva dejanja, ki pri amnestiji ne pridejo v poštev.

Konjska bolezen na Gorenjskem. Poslanci Demšar, Pogačnik in tovariši so v petek vložili nujni predlog zaradi škode vsled konjskega smrklja v okrajih Kranj in Radovljica na Kranjskem.

Predlog se glasi:

»Znano je, da se je ob času zidave bohinske železnice zanesel konjski smrkelj v naše kraje. Železniško podjetje je oddajalo vožnjo tujim voznikom, dasiravno so bili domači vozniki pripravljani za nižjo plačo prevzeti to vožnjo. Ti vozniki so po svojih konjih zanesli in razširili to bolezen pri nas. Našim kmetovalcem je bil odvzet precejšen zaslužek. Ta zaslužek bi že preboleli, če bi imeli od nove železnice vsaj kake koristi in če bi se ne bile pokazale še druge slabe posledice tega gospodarstva, to je veliki stroški pri popraviljanju cest in pa konjski smrkelj. V selški dolini je ta bolezen posebno hudo gospodarila. Okolu 30 konj je bilo pobitih vsled sumljivosti smrklja, za katere niso dobili prizadeti posestniki nika-ke odškodnine. Škode je do 40.000 kron, ko se pa škoda, ki so jo imeli posestniki vsled kontumaca, ne da poravnati. Kar pomnimo, se ni slišalo v teh krajih o taki bolezni, in se je zanesla k nam po krivdi vlade. Ta škoda je tem večja, ker so bili letos kmetovalci že vsled vremenskih nezdod hudo prizadeti. Podpisani zahtevajo, da naj podeli vlada prizadetim primerno podporo.

Roparski napad. Dne 23. t. m. pozno zvečer se je peljal Janez Springer, posestnik iz Dol. Straže na Dolenjskem, iz Žužemberka domov. Došel je po poti dva njemu neznan popotnika ter ju na njuno prošnjo vzel na voz. Toda ta prijaznost bi ga bila kmalu spravila v nesrečo. Eden izmed popotnikov, ki je sedel pri njem na kozlu, se mu je pričel dobrikati in mu pripovedovati, kako ga ima rad. Springerju se je tako ljubeznjivo seveda nekam čudna zdela, ko naenkrat začuti, da mu stiče njegov »prijatelj« po žepih. Zgrabil je že tudi za njegovo denarnico. Springer si je bil sedaj seveda v svesti, s kakimi ljudmi ima opraviti. Zgrabil je nadležnega soseda za vrat ter ga hotel pahnuti z voza. Toda sedaj je skočil drugi popotnik k njemu in oba sta ga pestila, naj jima izroči denar. Ker Springer istega ni hotel kar tako dati, so se nekaj časa ravsali ter pri

tem vsi trije popadali z voza. Pri tem sta ga roparja spustila. Springer je to porabil, hitro skočil na voz in pognal ter jima srečno z denarci utekel. Kdo sta bila roparja, ni znano.

Na občnem zboru društva »Edinost« v Trstu so bili izvoljeni: Predsednikom dr. Otokar Rybaf; odborniki: Ante Bogdanovič, Alojzij Goriup, dr. Gustav Gregorin, Može Peter, dr. Josip Mandič, Anton Miklavc, dr. Edvard Slavik, Dragotin Trošt, dr. Josip Wilfan; namestniki: Valentin Cibic, Ferdinand Ferluga, Josip Gregorič, Franc Košuta, Martin Pečar, Dragotin Pertot, Anton Sancin Drejač, Josip Urbančič, Josip Nagode; pregledovalci računov: Ivan Prelog, Gracijan Stepančič, dr. Josip Abram.

Poročil se je danes v Smartnem pri Litiji dne 26. t. m. g. Vinko Jovan, učitelj in organist v Špitaliču, z gospico Louizo Gradišek. Novi par je poročil ženinov brat č. g. kaplan kamniški Janko Jovan.

Znižanje sladkornega davka. V parlamentarnih krogih menijo, da bo za podlago vladnega sklepa predlog poslanca Lichta, naj se sladkorni davek stopnjevaže znižuje. Znižanje se bo pričelo s 6 kronami, potem se bo pa davek zniževal z ozirom na pomnožitev konsume.

Dve velkanski mini bodo koncem tega meseca zažgali v Sosljanu na Botan'eku. Ena je dolga 28 m in ima znotraj »sobo«, kamor bodo djali 28 tonelat smodnika. Druga pa je dolga 32 m. V to bodo djali še več smodnika.

Uboj. Poroča se nam iz Gorice: V ponedeljek zjutraj so našli pri Ravnici nad Solkanom na cesti ubitega mladeniča iz bližine Ravnice. Kako se je dogodil zločin, še ni znano.

Nevaren vojak. Dezertir Ogrizek od 97. pehotnega polka, ki je pred osmimi dnevi v Rakeku napadel zidarja Slačka in je potem pobegnil, je pri Sv. Katarini pri Reki potolkel s kamni nekega trgovca na tla ter ga oropal. Včeraj smo poročali, da so Ogrizka orožniki pri Postojni prijeli.

Zoper avtomobile. Vsled došlih pritožb raznih društev, korporacij in občinstva, da avtomobilisti s svojim brezozirnim drvenjem po cestah in ulicah v mestih in na deželi ovirajo promet, stavljajo življenje občinstva v nevarnost, izdalo je ministrstvo pretekle dni na vsa deželna predsedstva strogo ukaz, da je proti imenovanim voznikom z avtomobili v vsakem slučaju strogo postopati in jih brezozirno kaznovati. — Mi se pa le čudimo, da se ta šport do zdaj še ni obdabil in da državni zbor k temu divjanju po cestah še ni nastopil, kakor se je to v par drugih državah že zgodilo! Naložite temu divjaškemu športu davek, pa bo kmalu imel »kolesa zavrt«!

Iz Spodnje Šiške. Predavanje, katero je priredilo društvo »Dobra gospodinja« v nedeljo v svojih društvenih prostorih, je bilo kot prvo zelo dobro obiskano. Vse navzoče matere in očete so sledili z zanimanjem predavanju g. Vekoslava Ravnikarja o »Vzgoji otrok in veri. Po predavanju je bila diskusija. Pri diskusiji oglasil se je k formalnemu popravku g. nadučitelj Javoršek. Rekel je, da se on popolnoma strinja z izvajanjem g. predavatelja, da nima k temu nič drugega pripomniti, kakor to, da večina ljudskega učiteljstva, gotovo pa vsi starejši učitelji, kakor tudi on, stoje na tem stališču, da mora biti vzgoja otrok versko-nravnava. Z ozirom na to zavrača trditve predavateljevo, da bi danes učiteljstvo hotelo izločiti vero od poduka. To je le nekaterih mnenje, ne pa večine. — G. predavatelj vzame to na znanje ter se po končni debati o vsem predavatelj in g. nadučitelj Javoršek strinjata. — Za svoje predavanje je žel gosp. Ravnikar vsestransko odobranje in priznanje. — Nasprotniki se niso udeležili predavanja in žal da ne. Naščuvali so nekaj sokolskega naraščaja, da je pred društvenim poslopjem vpil. Otroke so poslali »demonstrirati«, sami so se pa poskrili. Res, pravo junaštvo in zavednost je to. O stvari spregovorilo se bo še na pristojnem mestu.

Ubegli župan. Franc Leva, župan na Velikem Lušinu, je nenadoma izginil. Dognalo se je, da se je podal čez Reko v Ameriko. Zaradi njegovega bega je baje več oseb znatno oškodovanih. Njegov beg je provzročil veliko pozornost.

Ogenj v Mostah. V nedeljo popoldne ob pol 5. uri je izbruhnil ogenj v Erbežnikovi žganjarni v Mostah. Ogenj so takoj pogasili, le nekoliko so streho razkopali. Na lice mesta so takoj prihitali vojniki žrebčarij.

Kartanje po gostilnah prepoveduje novi zakon, kateri bo v kratkem stopil v veljavo na Rumunskem. Tudi pri nas bi bil tak zakon zelo koristen, posebno v Ljubljani, kjer se po mnogih gostilnah igra po cele noči prepovedane igre in to celo od oseb, katerih dolžnost je, paziti, da se kaj takega ne godi.

Vsled preobilo zavžitega žganja je umrl v Rudniku 28 let stari krojač Jožef Cimerman. V dušku je izpil tričetr litra žganja, katerega mu je kupil posestnik Franc Dermelj. Takoj nato se je Cimerman zgrudil in čez eno uro umrl.

Od državne železnice. Izstopil je iz službe pri državni železnici volonter gospod Alojzij Skof. — Prestavljen je stavbinski komisar g. Julij Haas iz Ljubljane v Beljak, prometni vodja v Ajdovščini g. Franc Janoušek je prestavljen v Split, adjunkt na Javorniku g. Jakob Koch pride za predstojnika v Prvačino, g. Rudolf Wagner pa iz Prvačine v Trst, uradniški aspirant g. Leopold Ruard pride iz Bleda k oddelku 8 ravnateljstva državne železnice.

Klasična slovenščina. Iz dežele se nam piše: Te dni smo dobili od c. kr. davkarje takoimenovane stanovavske izkaze, da jih izpolnimo. V tem izkazu pa čitamo stavek, doslovno preveden iz nemščine, ki je vreden, da

za doslovno pričelmo: »Otroke hranjenje je izkazati v stolpcu 8, hranščino, ki jo plačujejo, in pa po podnajemnikih in nočevavcih plačevano najemno (spanščino!) je povedati v stolpcu 9.« — Kdor je preskrbel to prestavo, zasluži gotovo diplomu — neumnosti.

— **Akcijo za poddržavljenje železnice** bo železniški minister Derschatta v kratkem zopet nadaljeval.

— **Imenovana** je za provizorično učiteljico v Boh. Bistrici gđčna. Uršula Potočnik.

— **St. Janška železnica** je v toliko gotova, da je precej delavcev zapustilo kraj. Nekaj mesecev bodo še delali 17 metrov visok nasip pri Dulah in zarezo pri Vinji Gorici. Postajna poslopja so že pod strho. Železnica se otvori prihodnjo pomlad ali začetkom poletja.

— **Prevoz sena brezplačen.** Goriškemu odboru je baje došel od železniške uprave odlok, da bo prevoz sena na Goriško brezplačen.

— **Strašni italijanski razbojništvi.** Puli, 25. novembra. Včeraj so v Galežanu (italijansko selo) ubili na razbojniški način nekoga našega človeka. Razmrcvarjenega so ga vlekli izven Galežana in ga zasuli s kamenjem. To so tisti Galežanci, ki so izzvali poboj na Velem hribu, radi katerega je več hrvaških žrtve obsojenih v ječe. To so tisti Galežanci, ki so jih italijanski listi slikali kot nedolžna jagnjeta, da morejo bolj kričati o hrvaškem barbarstvu. — Istega dne so neznan lopov napadli nekoga vojaka, ki je stal na straži, in ga s kamenjem iz zasede težko ranili. Vojaka so prepeljali v bolnišnico.

— **Srebrno poroko** je praznoval pri Sv. Ivanu pri Trstu gospod Josip Nagode s soprogo Marijo.

— **Lepo zrelo jagodo** je našel predvčerajšnjim vinski trgovec gospod Josip Lenče na vrtu svoje vile Terezine na Bledu, bližnje gorovje je pa že več tednov pokrito z debelim snegom.

— **Vlak povozil** je v Trstu gluhega Filipa Potočnika, ki je nosil po Trstu kruh in je bil znan po celem Trstu pod imenom »Filip od kruha« ali »Narodni koš«. Prepeljali so ga v bolnico, kjer je umrl.

— **Železniška nesreča.** V nedeljo ponoči so na postaji v Prestranku skočili štirje vozovi tovornega vlaka, ki se je sestavljal, iz tira. Vozovi so zaprli oba glavna tira. Vozovi so zaprli oba glavna tira. Osobniki vlaki št. 31 in 36, kakor tudi brzovlak št. 3 so imeli zaradi tega precejšnje zamude. Poškodoval se ni nihče, razbila sta se samo dva voza.

Izpred sodišča.

Izpred ljubljanskega porotnega sodišča.

Požigalec. Zvečer 18. septembra okoli devete ure zvečer je posestnica Marija Bergant na Dvorju ob svitlem večeru pobirala na kakih 400 korakov od hiše oddaljeni njivi krompir. Naenkrat zapazi na vzhodnem koncu svoje hiše neko luč, katera je vedno večji postajala. Urno je letela gledati in opazila, da je mrvica v podstrešju vsa v plamenu. Urno je tekla v hišo, zbudila svoja dva otroka in gostinjo Heleno Not, ki so vsi trdno spali in bi brezdvomno postali žrtve ognja, da jih ni gospodinja zbudila. Zgorela je hiša s poštvo vred, skrinja, v kateri je bilo 50 K gotovine, možovo tesarsko orodje in obleka. Zažig je provzročil Janez Urh, 35 let stari delavec iz Dvorja, ki je po dovršenem zločinu iz vasi pobegnil. Čez tri dni se je pa Urh sam zgledal pri sodišču v Kranju in priznal, da je on provzročil pri Mariji Bergant požar. Spočetka se je zagovarjal, da so se mu v hlačah vnele vžigalice in ogenj provzročile, konečno je pa priznal, da je nalašč zažgal s tem, da je gorečo cigareto v seno vrgel. Povod temu je bil par dni pred tem dogodkom neki spor med njim in Heleno Not, ker mu je ta očitala, da je vzel neki koš. To je Urha tako vjezilo, da je še isti večer, kakor sam priznava, proti Francetu Slugi se izrazil, da mora še nocoj nekaj narediti, proti priči Francetu Seršenu je pa opetovano rekel, da mora nekaj napraviti, da bo prišel v »arest«. Francetu Slugi je Urh tudi opetovano tožil, da nima denarja, ne obleke in stanovanja ter ne ve, kaj bo počel pozimi.

Urh je bil hudodelstva po krivdoreku porotnikov krivim spoznan in na deset let težke ječe obsojen, katero kaznen je s pravim zadovoljstvom sprejel in takoj nastopil.

Svojega sina ubil. Sosedja Peter Lombar in Blaž Šavš, posestnik v Bašlju, sta si bila v nasprotju, ker je slednji vporabljal v potrebi za vožnjo Lombarjev travnik. Dne 16. septembra t. l. je zopet vozil 15 let stari Šavšov sin Anton čez dotični travnik gnoj. Lombar mu je vožnjo prepovedal, a Blaž Šavš je odločno svojemu sinu ukazal, da mora vzlic prepovedi čez sosedov svet naprej voziti. Fantič se ni hotel z Lombarjem pripraviti, ter je šel z materjo mlati na skedenj. Ko Blaž Šavš vidi, da ga sin Anton neče ubogati, se je raztogotil in vzel je cepce, šel na skedenj in sina tako hudo po glavi udaril, da mu je prebil lobanjo in je fant še isti dan umrl. Obdolženec priznava, da je udaril sina, zagovarja se pa s tem, da ga je le hotel kaznovati zaradi njegove neubogljivosti. On trdi dalje, da ga je hotel udariti le po hrbtu, ker se pa sin v tem hipu nekoliko sklonil, zadel ga je na glavo. Oprati hoče svoj čin tudi z nadaljnjim zagovorom, da mu ni on prizadejal smrtonosno rano, marveč je sin po zadobljenem udarcu legel v sobi na klop, iz katere je padel in se na levem čelu sam poškodoval. Izvedenca zdravnika sta to Šavsovo trditev popolnoma ovrgla in potrdila izrecno, da je ravno rana na desnem sencu smrtonosna, in da nobena okvara ni nastopila vsled padca. Obtoženec je bil oproščen.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Nasledek gostilniškega prepira. Danes, 25. t. m. je sedel na zatožni klopi pred novomeškim porotnim sodiščem Jakob Pungerčar, star 18 let, sin posestnika iz Gabrijel pri Tržišču. Sam se je prijavil pri sodišču, da je dne 29. septembra v noči s krepelcem ubil Jožefa Novljana, kmeta iz iste vasi, starega 52 let, iz jeze in v pijanosti. Dne 29. septembra so pili v neki krčmi, v družbi tudi Novljan in Pungerčar. V mraku je Novljan zmirljal, kakor po navadi v svoji preširnosti in bahavosti, ko se je navžil sladkega vina. Pungerčarja s »smrkovcem«. Vnel se je prepil in prevročkernega fanta so posadili na sveži zrak hladit se. Zolc razžaljenega se pa le ni poglobel in fante si je poiskal krepelc ter ždel za voglom krčme na svoj plen. Neka stara ženica, klicana kot priča, ga je, ko ga je videla okrog laziti, opomnila: »Jaka, to se ne bo dobro izteklo.« Jaka pa se ni brigal za govorjenje stare pitije in je še dalje okrog voglaril in se še celo podstopil pogledati v gostilno ter vprašati: »Ali še zmirlaj pijó?« Okrog devete ure odšel iz krčme Novljan v spremstvu svoje žene in nekoga drugega, seve niso šli vsi skupaj, ampak drug za drugim. Zdajci se je prikazal ob vogalu Jaka in s krepelcem stopil proti odhajajočim. Žena Neža ga je v strahu pokarala in mu dejala: »Jaka, pusti ga v miru in pojdi lepo domov!« Jaka Pungerčar pa je planil ne meneč se za besede starikeve žene in udaril Novljana po levi strani nad zatilnikom. Udarjeni se je zgrudil k tlom, vendar se je še dvignil in odšel domov. Jaka pa je pobegnil, ker je mislil, da je zadostno obračunal za vse psovke, ki mu jih je v življenju prizadel bahavi Novljan. Doma je ležal Novljan v poluzavesti in tarna, da ga glava boli in ga na sencu trga. Okrog ene ure ponoči je zaspal in se ni več prebudil. Zdravniška izvedenca sta konstatovala, da je vsled jako krepkega udarca od zadaj počila senčna kost nad levim očesom in iz tega vzroka tudi senčna žila nad levim kotom ter polagoma izkravalela, sedesena kri pa je pritiskala na okenca možgan, kar je povzročilo v kratkih štirih urah otrpnenje možgan. Tudi najhitrejša pomoč bi ne zamogla za gotovo otepi življenja v tem slučaju.

Porotniki so stavljeno jim vprašanje, je-li Jakob Pungerčar s sovražnim namenom zadal težko rano Novljanu, vsled česar je slednji moral umreti, enoglasno potrdili. Ker je tržiški župan pohvalil fanta kot pridnega in miroljubnega delavca in ker se ni bil nikdar kaznovan, vrhutega se še sam prijavil sodnjim in se odkrito kesal dejanja, ki ga ni namenoma izvršil v ti obliki, torej le kriv uboja spoznan, ga je sodišče obsodilo na tri leta težke ječe, poostrene z enim postom vsak tretji mesec in s trdim ležiščem v temnici vsakega 29. sept. v teh treh letih. Žena Neža je zahtevala za odškodnino tisoč kron in povrnitev pogrebni stroškov. Utemeljevala je zahtevo s tem, da jo je preživljal mož, da je pilslepa na levo oko, da nima popolnega deleža pri hiši v smislu ženitovanjskega pisma, ker ni nič otrok iz njunega zakona. Sodišče je odmerilo zahtevek na 500 kron in pogrebne stroške: torej na 582 kron.

Štajerske novice.

š Zborovanje »Slovenske krščansko-soc. zveze« za Štajersko se vrši pojutrišnjem v Ptuj. Po zborovanju se vrši zaupni pogovor, h kateremu pridejo tudi drž. posl. Benkovič, Korošec in Pišek. Somišljeniki, dobrodošli!

š **Korlček Linhart** — vsenemški gromovnik. V nedeljo se je vršil v Ptuj shod nemškonalnega društva za Avstrijo. Bivši socialni demokrat in »Narodov« sotrudnik Korlček Linhart, je v družbi znanega poštnega uradnika Pogatschnigga in državnega poslanca K. H. Wolfa, nastopil kot vsenemški gromovnik ter mu je bil od zborovalcev izrečen »treudeutscher Dank.« Shod je protestiral proti vsaki izpremembi volivne reforme za štajerski deželni zbor, češ, da bi bila vsaka izprememba Nemcem v škodo, zavzel se je za izgrede nemških dijakov v Gradcu in na Dunaju in protestiral je proti slovenskemu vseučilišču v Ljubljani. Korlček Linhart se torej jako dosledno »razvija«.

š **Na Polzeli** je sklical Franc Mlakar, podpredsednik »Kmečke Zveze« zaupen shod, kateri je bil jako dobro obiskan, in to celo od mnogih dosedanjih nasprotnikov. — Slišal se je eden glas: Na strani »Kmečke Zveze« je prostor za vsakega zavednega slovenskega kmeta. — Na svidenje še večkrat!

š **Samoumor ali zločin.** Pri Vojniku so niašli nezavestnega Martina Korena, ki ima prestreljena prsa. Ali se je zgodil samoumor ali zločin, bo dognala preiskava.

š **V celjskem volivnem okraju** so imeniki volivcev razporeženi na ogled in v svrhu reklamacije od 20. do 28. novembra. Somišljeniki, takoj pregledajte in reklamirajte, kjer treba.

š **Celjska »Domovina«** se hoče z nami kregati glede imenovanja poljskega ministra ter trdi, da je »za poljskega ministra imenovan Dzieduszycycki, ki je leta 1897 poslal policijo v avstrijski parlament.« »Domovina« ima res mnogo neprostopolne kronike; naj se njen politični abecedar bavi s črnogorskimi razmerami ali pa z avstrijskimi ministri.

š **Skrivnosten slučaj.** Iz Škofjevasi poročajo: V nedeljo zjutraj se je privlekel iz gozda k posestniku Čepelu nek mešetar Franc Lipošek, doma iz Oplotnice ali Konjic. Imel je težko rano na prsih. Pripovedoval je, kolikor je mogel vsled velike oslabelosti, da se je vozil iz Celja, kamor je gonil živino, z nekim neznanim človekom, kateri pa ga je blizu Škofjevasi napadel in mu pognal kroglo prav pod srce in telo, nato ga pa oropal. Vzel mu

je pa le 12 glid. in havelok ter ga nato vrgel z voza. Lipovška so spravili v celjsko bolnišnico, orožništvo pa bo nadalje preiskovalo ta skrivnosten slučaj.

š **Poročila** se je v Mozirju gđčna. Ana Stuler z g. Iv. Plešivčnikom, veleposestnikom v Pliberku.

š **Zaročil** se je g. Janko Lah, učitelj v Šmartnem, z gospico Anico Horvat, učiteljovo hčerko pri Sv. Benediktu v Slovenskih goricah.

š **Vlak je povozil** pri Poličanah delavca Mat. Znidarja, ki je hotel pred vlakom preteči progo, a je padel.

š **Pogorela je v Šoštanju** hiša gospe Helene Brinšek. Ogenj se je tako hitro razširil, da so se prebivalci hiše le s težavo rešili.

š **Davek na javne trge!** Mestni občini mariborski je bil naložen zemljiški davek na neki — mestni park. Sedaj je to kričečo odločbo upravno sodišče razveljavilo.

Ljubljanske novice.

lj **S trnovskega pristana** se nam poroča. Ni je menda ceste, po kateri bi se prevažalo vsak dan toliko težke, kakor se prevažna na trnovskem pristanu iz čolnov. Ker pelje cesta od Ljubljane v klanec, umevno je samo ob sebi, da bi morala biti cesta v najboljšem stanju. V ta namen je postavil magistrat pred leti mitnico, da iz dohodkov vsake vprežene živine po 4 kr. vzdržuje cesto. Magistrat je pa menda pozabil na blagi namen mitnice, marveč lepo denar spravi, cesto pa pusti tako zanemarjeno, da je vsaka hribovska grapa boljša. Vsled zadnjega deževia narasla Ljubljana je upadla ter pustila za seboj polno blata. Tu bi bila dolžnost magistrata, da pusti postgrati blato in cesto nasuti. Tako pa se težak, s kamnom alj drvami naložen voz udara do osi, živina silno trpi in še ljudje morajo po vrhu gaziti po blatu. Kako pridejo vozniki, ki vozijo blago iz čolnov, plačevati od vprežene živine in voziti po skrajno slabi cesti in trpinčiti žival, dočim drugi nad njimi vozijo brez davka po lepi glavni cesti tudi mimo mitnice. Dobro bi bilo, da bi si to cesto ogledalo tudi društvo za varstvo živali. Včasih smo mislili, da nas magistrat vsled tega tako zanemarija, ker ima Trnovčane in Krakovčane za klerikalce, no, sedaj pa tudi ni boljše, četud »Narod« piše, da je »večina liberalna«.

lj **Poročil** se je danes g. Oskar Šiler, ekspedient, z gđčno. Minko Knafelc.

lj **Umrovljen** je višji poštni kontrolor gospod Jernej Marjanovič v Ljubljani.

lj **Vol ukraden.** Posestniku Antonu Goluhu v Gornji Rečici je ukradel neki okoli 50 let stari moški tri leta starega vola. Vol je rumenkast in je vreden 280 K.

lj **Tatvina.** Na Starem trgu je pred prodajalnicjo g. Jožefe Žitnikove ukradel neki uzmovič dvoje hlače, vredne 6 K 70 vin. Kontrolist g. Rudolf Markl, ki je to opazil, je skočil k niemu in mu ene odvzel, z drugimi pa je tat zbežal na Francovo nabrežje, vrgel hlače v rešilni čoln, sam pa odnesel pete.

lj **Čigavi so purani?** V realčno dvorišče so v soboto zašli štirje purani, katerih lastnik se do danes še ni zgledal.

lj **Našel** je trgovski pomočnik gosp. Josip Perme večjo svoto denarja. Ana Tajanova je našla zlat prstan.

lj **V klet je vlomil** na Krakovskem nasipu št. 6 v soboto zvečer neki nepridiprav iz Ljubljane, ki je pa že dolgo vrsto let bival v Trstu. Ker v kleti ni našel drugega, kakor krompir, je menda iz jeze popustil tam srajco, katero je bil poprej ukradel neki stranki. Po ti srajci so dognali identiteto storilca in ga dejali pod ključ.

lj **Tri prste je odtrgal stroj** v tovarni Charles & Moline delavcu Francetu Štefetu.

Koroške novice.

k **Roparski napad.** Iz Celovca se nam poroča: Pri podjetništvu Doderer za zidanje železnice pri Gorenji Beli uslužbenega akordanta Giovana Rigetti so 20. t. m. napadli trije neznan moški v gozdu pri Gorenji Beli ter mu uropali 15.000 K in težko zlato veržico od ure. Po tem činu so ga vrogi napadci po nekem strmem bregu nizdol ter zavallili za njim velik kamen, kateremu se je pa Rigetti še pravočasno ognil. Dosedaj nima o storilcih še nobenega sledu. Sumi se, da so bili hrvaški in slovaški železniški delavci, ki so vedeli, da je imel Rigetti večjo vsoto denarja pri sebi. Rigetti sam zasleduje zločince. Sumi se tudi, da je bil eden izmed napadalcev neki Anton Popič, ki je poznan kot zelo nasilen.

k **V Borovljah** so otvorili včeraj zasebni nemški otroški vrtec.

Razne stvari.

Nova ustanova Rockefellerjeva. Iz New Yorka poročajo, da je Rockefeller naložil 2.600.000 dolarjev za medicinsko proučevanje.

Dvorni pevec umrl v revščini. Teodor Bertram, nekaj tako slavljeni operni pevec, je v zadnjem času svoj glas popolnoma izgubil. Pri potopu parnika »Berlin« je utonila njegova žena, malo nato je izgubil vse premoženje. Bertram se je v nedeljo ustrelil. Umrl je tako v veliki revščini pri posestniku nekoga hotela v Berlinu, kateri ga je iz usmiljenja vzel k sebi.

Trinajst oseb je zgorelo. Dne 25. t. m. je v New Yorku zgorela ena hiša, v kateri so stanovali Italijani. Zgorelo je trinajst oseb, veliko število jih je pa ranjenih.

Orožniški stražmojster — morilec Iz Tarnova poročajo, da je dne 24. t. m. napadel orožniški stražmojster Faller kmeta Mikov-

skega in njegovo pastorko in oba umoril. Deklica Fallerja ni marala in to je slednjega privedlo do tega zločina.

Telefonska in brzovajna poročila.

SKANDALI V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 26. novembra. Današnji sejo državnega zbora je otvoril predsednik ob deseti uri 15 minut dopoldne. Ko stopijo v dvorano ministri z novim poljskim ministrom Abrahamovicem, ploskajo Poljaki. Iro kriči: »Vun z Abrahamovicem!« Velik nemir. Malik vpije: »Vun z novim poljskim ministrom!« Poljaki ploskajo, socialni demokratje in Rusini protestirajo. Beck predstavlja novega ministra: »Čast mi je, predstavljati visoki zbornici novega poljskega ministra Abrahamovicza.« Zivahno odobravanje pri Poljaki in Čehih, socialni demokratje in Rusini protestirajo. Socialnodemokratični poslanec Breiter kaže okoli podobno, na kateri je naslikan Abrahamovic z policijski uniformi. Pod sliko je napis: »24. novembra 1897 — 27. novembra 1907.« Predsednik pozove Breiterja, naj sliko odstrani. Klici: »Vun z Abrahamovicem, ki je leta 1897 policijo pustil v zbornico!« Velik hrup. Predsednik pozove reditelje, naj poslancu Breiterju odvzamejo sliko in poslancu Breiterja pokliče k redu. Popot. Predsednik podeli besedo rusinskemu poslancu Romanczuku. Popot se ne potože. Poslanec Iro in drugi vsenemški poslanci dele okoli razglednice, na katerih so naslikani policaji. Predsednik pokliče Irota k redu. Silen hrušč. Romanczuk poizkuša govoriti, a je vedno prekinjen, Iro in vsenemški poslanci dalje dele razglednice s slikami policajev. Socialni demokratje kriče, naj se Abrahamovic odstrani. Breiter: »Poljaki so pijani!« Predsednik pokliče Breiterja k redu. Malik: »Imenovanje Abrahamovicza za ministra je izzivanje!« Romanczuk konečno poda izjavo proti imenovanju Abrahamovicza za poljskega ministra. Istotako protestirajo poslanci Stand, Michel in socialni demokrat Diamand. Nato zbornica nadaljuje razpravo o njunem predlogu glede draginje živil.

Dunaj, 26. nov. Pred razpravo o njunem predlogu glede imenovanja novega poljskega ministra pride na vrsto še sedem nujnih predlogov.

DR. BENKOVIČEVE INTERPELACIJE.

Dunaj, 26. novembra. V današnji seji državnega zbora je interpeliral dr. Benkovič v zadevi stanovanj in uradniškega poslopja v Brežicah in v zadevi položaja uradnikov v Brežicah.

ZBOROVANJE PROSTE AGRARNE ZVEZE.

Dunaj, 26. nov. Danes je zborovala prosta agrarna zveza. Poslanec dr. Hočevar je v imenu »Slovenskega kluba« ugovarjal proti temu, da bi se melioracijske zadeve oddale novemu delavskemu ministrstvu. Sklenilo se je, da melioracijske zadeve ostanejo poljedelskemu ministrstvu.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Bud mpešta, 26. nov. V današnji seji ogrskega državnega zbora je poročal v imenu imunitetnega odseka poslanec Hedervary v zadevi rumunskega poslanca Vajde in je izjavil, da je bila imuniteta poslanca Vajde kršena s tem, ker je vsled grozečih gest poslanca Vajda moral zapustiti zborovalno dvorano. Nadaljnih korakov proti kršenju imunitete odsek ne predlaga, ker niso znana imena poslancev, ki so Vajdi grozili. Poslanec Nagy pravi, da odklanja predlog imunitetnega odseka, ker Vajda ni bil po fizični sili primoran zapustiti zborovalnico, ampak je temu kriva le njegova bojazljivost. Predsednik Just pozove Nagyja k redu radi besede »bojazljivost«.

MAŽARI PROTI HRVAŠKIM GOVOROM V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Budimpešta, 26. nov. Ko je poslanec Nagy dobil danes v državnem zboru ukor, je zaklical poslanec Keckemety: Eljen Nagy. Predsednik: Kdo je zavpil »Eljen Nagy«, ko sem ga poklical k redu? Keckemety vstane. Predsednik dá Keckemetyju ukor in mu zagrozi, da ga prihodnjič izroči imunitetnemu odseku. Narodnostni poslanec Many izjavi, da ne akceptira predloga imunitetnega odbora. Nato dobe besedo hrvaški poslanec dr. Lorković. Komaj prične hrvaški: »Visoka zbornica!«, nastane silen vihar. Lorković ne more govoriti dalje. Poslanci neodvisne stranke in ljudske stranke poskačejo s svojih sedežev in kriče: Mi ne pustimo tu hrvaški govoriti! Hrvatje naj tu govore mažarski. Predsednik Justh poziva dr. Lorkoviča, naj svoj govor nadaljuje. Mažari kriče: Ne! Ne! Mi več ne trpimo tu hrvaških govorov. Predsednik, vsedite se vun z dr. Lorkovićem! Justh miri in izjavi: Hrvatje imajo v skupnem državnem zboru pravico hrvaški govoriti. Mažari kriče: V zakonu se glasi »tudi hrvaški govoriti«, to se pa ne pravi, da smejo samo izključno hrvaški govoriti! Lorković vsled silnega ropota ne more govoriti. Klici: Mi tu ne bomo več dopustili hrvaških govorov. Justhu ni mogoče napraviti reda. Vrišč je vedno večji. Poslanci neodvisne stranke razljučeni lete proti Hrvatom. Vsak trenotek je pričakovati pretepa. Poslanec Zaccaria vpije: Poženimo Hrvatje vun! Dovolj je bilo hrvaških govorov! Več poslancev neodvisne stranke s stisnjenimi pestmi rine proti Hrvatom. Situacija postane skrajno kritična. Ministrski predsednik Weckerle hiti h Hrvatom, Justh v trenotku, ko situacija postane najkritičnejša prekine sejo. Dr. Weckerle prosj Hrvatje naj opuste hrvaške govore, ker je situacija razburljiva — ker lahko pride do dejanskih napadov in on Hr-

votov ne more braniti. V hodnikih se poslanci razburjeni razgovarjajo, nekateri kriče v zbornico: S silo je treba zlomiti hrvaško obstrukcijo! V predsedniški sobi se zbera: Weckerle, Košut in predsednik ter se razgovarjajo o kompromisu. Končno predsednik zopet otvori sejo. Dr. Lorković vstane in izjavi, da vsled kompromisa opusti nadaljna izvajanja. Weckerle je izjavil nato poslancem, da se je dosegel kompromis, več da pove dr. Lorković v posebni izjavi. Nato zbornica sprejme predlog imunitetnega odseka in nadaljuje debato o avtonomnem carinskem tarifu.

Budimpešta, 26. nov. Več hrvaških delegatov je dobilo anonimna pisma, v katerih se jim grozi z dejanskimi napadi, ako ne zapuste Budimpešte.

ZELEZNIŠKI NESREČI.

Madrid, 26. nov. Pri železniški nesreči pri Valenciji je bilo ubitih 16 oseb, 40 oseb je bilo ranjenih. Iz Barcelone je došel na pomoč posebni vlak.

Praga, 26. nov. Pri Češki Třibavi je skočil s tira tovorni vlak. Več vozov je popolnoma razbitih.

SILEN POTRES.

Salmarkand, 26. nov. O zadnjem potresu se poroča: Razrušenih je v Salmarkandu 12 sto hiš, od 4000 prebivalcev se je moglo rešiti le 200 prebivalcev, ostali so bili pokopani pod razvalinami. V okolici je potres uničil 27 hiš.

OBUPNO DEJANJE OČETA.

Praga, 24. nov. Iz Trnovega se poroča: Delavec Menčík je vsled bede sunil oba svoja otroka v ribnik ter skočil nato sam notri. Vse tri so mrtve potegnili iz vode.

ZA NASIJA.

Trapani, 26. nov. Dijaki stavkajo v znak protesta proti sodišču za Nasija. Nasijevi privrženci so priredili manifestačni shod in demonstrirali po ulicah, pojoč Nasijevo himno. Tudi po raznih drugih sicilskih mestih so demonstracije, pri katerih kličejo: Doli Giolitti! Zivel Nasi!

JUDOVSKI FRAMASON — RIMSKI ŽUPAN.

Rim, 26. nov. Ernst Nathan, bivši glavni framasonov, je bil izvoljen za župana s 60 glasovi.

IRENDARJI RAZŽALJENI.

Rim, 26. nov. »Tribuna« se huduje, da je bil netakten govor dr. Luegerja veteranom

ob slavnosti Radeckega, ker je dunajski župan rekel, da iredentovska nevarnost na jugu še obstoji.

IZNAJDBA HRVATA.

Newyork, 26. nov. Hrvat Gjuro Kukovac je iznašel mehanizem (zapornico) za vozove in avtomobile, ki se s pomočjo te zavornice morejo takoj ustaviti, ako so tudi v največjem diru.

Za nervozne in slabotne, posebno take, ki so vsled prestale bolezni slabotni in utrujeni, bodo gotovo zanimivi veliki uspehi, ki jih je dosegel že mnogo let sloviti Sanatogen. Številne izjave zdravniških avtoritet dokazujejo, da je Sanatogen potreben in izboren vselej, ko treba okrepiti organizem, posebno pa živčevje. Radi tega še posebej opozarjamo na današnji številki priloženi prospekt tovarne za Sanatogen Bauer & Co., Berlin S. W. 48.

Slivovko

1902 letnik, razpošilja franko 4 litre za 9 K 60 v., 6 let staro **vinsko žganje** 2 litra 5 K 60 v., graščinsko oskrbnišvo **Golič, p. Konjice** Štajarsko. 2498 13-6

Uro z veržico
za
le gl. 1'60

dobi vsak krasno srebrno remont. Gloria žepno uro sistem Roskopf patent 36 ur natančno idočo za kar se jamči tri leta. Vrhutega pozlačeno primerno oklopno veržico za le gl. 1'60 tri kom. z veržicami vred gl. 4'50. Pošilja po povzetju tovarniška zaloga švicarskih ur **S. U. Bach, Krakov št. 95/B.** 2573 5-4

Novosti te sezije!

A. Lukić

Ljubljana, Pred škofljo 19

Priporoča svojo novo urejeno veliko zalogo izgotovljenih oblek za gospode, dame, dečke in deklice po najnižjih cenah. 2397 18

Perje in puh

oprano in očiščeno

1/2 kilograma od 45 kr. višje

C. J. HAMANN, Ljubljana. 543 21

Ivan Demšar

podkovski kovač in izdelovatelj vozov v Ljubljani
:: Marije Terezije cesta št. 6 ::
priporoča svojo veliko zalogo VOZOV kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih, po jako nizki ceni. Sprejme se v pouk tudi več učencev.

Predstave ob ponedeljkih, torkih, sredah in petkih ob 8. uri zvečer, ob nedeljah in praznikih ob 3., 5. in ob 6. uri popoldne ter ob 8. uri zvečer. — Cene: I. prostor 10 kr., II. 25 kr., III. 20 kr., IV. 15 kr. — Ojaki od narednika navzdol in otroci vsak prostor 5 krajcarjev ceneje.

I. najpopolneje
= Kinematographe-Theatre-Francais =

bivši „Katol. Dom“ v veliki dvorani I. nadstr., Turjaški trg 1.

Vsako soboto in sredo nov spored.

Vsak četrtek in soboto predstave po znižanih cenah za dijake in otroke ob 3., 5. in 6. uri. Cene: I. prostor 15 kr., II. 10 kr., III. in IV. 5 kr. Ob 8. uri zvečer vrše se predstave kakor običajno.

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

priporoča svoje **izborno pivo.** — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko).

Zaloga Spodnja Siska (telefon št. 187).

Pečiljatlve na dom sprejema restavratore „Narodnega Doma“ g. Kržišnik. (Telefon št. 82.)

VODOVODI
kanalizacije, kopališča

Načrti in izvršitev le pri domači specialni tvrdki. (Tehniške ocene in načrti **zastoj**, ko se poveri :: :: :: :: :: gradba) :: :: :: ::

Inženier-architekt
Konrad Lachnik
Ljubljana 2457 8
Beethovnovе ulice 4. Brzojavi: Lachnik, Ljubljana.

Obrtno-kreditna zadruga v Ljubljani
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge na tekoči in žiro račun ter jih obrestuje po **4 1/2 %** Rentni davek plačuje zadruga sama. Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prekinilo. — Posojila se dajo le udom. Delež znaša K 100.— in se plača takoj ali pa v mesečnih obrokih po K 10.— ali tedenskih po K 2.— Vlagateljem in članom se na razpolago poštno-hranilnične položnice. — Uradni dnevi: vsak torek in petek od 11. ure dopoldne do 1. ure popoldne. — Uradni prostori v „Zadružni Zvezi“, Miklošičeva cesta šte. 22.

Podružnice:
Praga s menjalništvom: Graben 25, Mala ulica 17, Hradec, Brno, Opatka lipa, Česká Kamenice, Koberžákův Hamburg, Hötting, Kori Žilina, Plzeň, Světava in Litvínov.
Menjalništvo na Dunaju:
I. Wollzeile 10, II. Tabakergasse 4, III. Ungargasse 11 (vogni Rennweg), III. Löwenpass 27, IV. Wälder Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 90 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariabillerstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstr. 12, X. Favoritengasse 69, XVIII. Währingerstrasse 62, XIX. Döblinger Hauptstr. 35, XIX. Hauptstrasse 19.

Menjalništvna delniška družba 45 150-145
„MERCUR“
Dunaj, I. Wollzeile 10.
Ako. kapital K 20.000.000. Bevr. zablak K 8.500.000

Najkulantnejši
nakup in prodaja
vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnice, srečk, deviz, valut in denarja.
Zamenjava in eskomptiranje
vsebanke zastavnice in obilganj, srečk in kuponov.